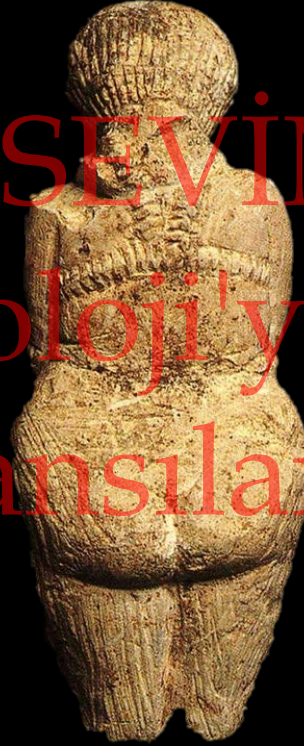

Monruz

Kostenki

Moravany

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

Petřkovice

Roc-aux-Sorciers

Gagarino

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

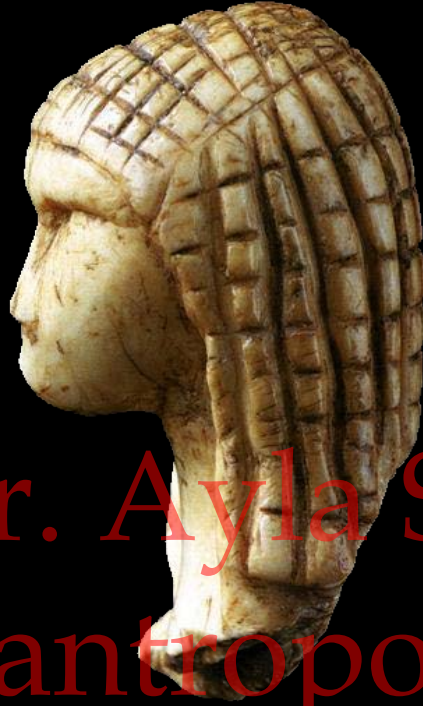
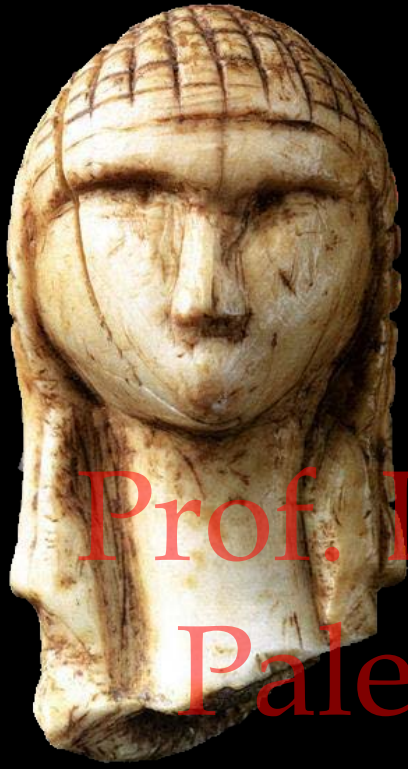
Savignano

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropolojiye Giriş
Ders Yansuları

Willendorf

Prof. Dr. Ayla SEVİMEROL

Paleoantropoloji'ye Giriş

Ders Yansılarını

Brassempouy

Prof. Dr. Ayla SEVİM EKOL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

PREHİSTORİK MÜZİK

MÜZİK?

- Sesleri uyumlu bir şekilde vokal ve/veya enstrümental olarak uyumlu ve devamlı şekilde düzenleme sanatı
- Her kültürde yıllardır mevcut
- Her kültür farklı amaçlarla ve yöntemlerle kullanabilir

RONDO ALLA TURCA

Mov. 3 from Sonata No. 11, K. 331

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Allegretto

p

mf

p

ten. mf

p

ten.

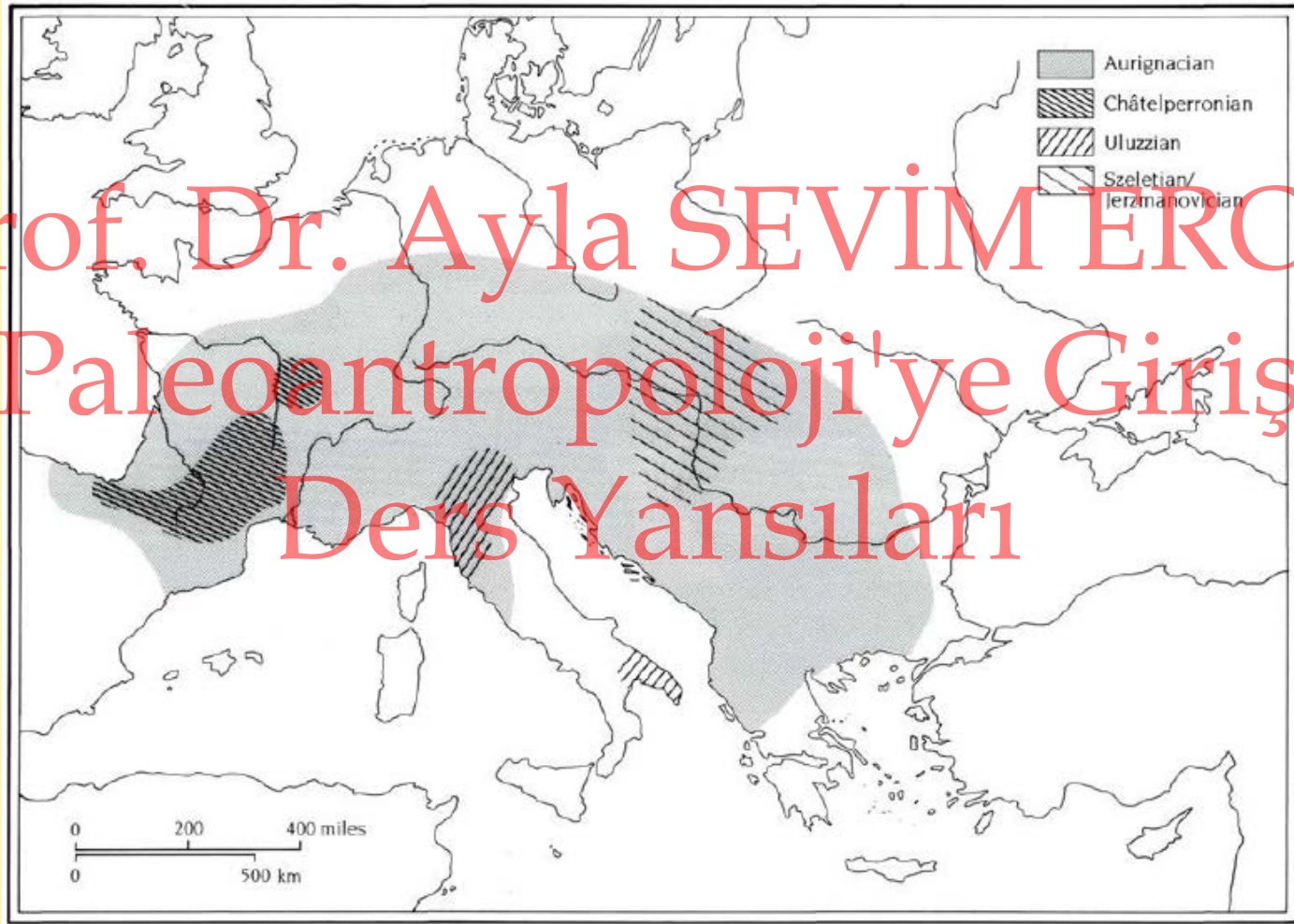
fz p

f

ten.

25

AURIGNACIAN

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

ORTA - ÜST PALEOLİTİK AVRUPA'DA "MODERNİTE"

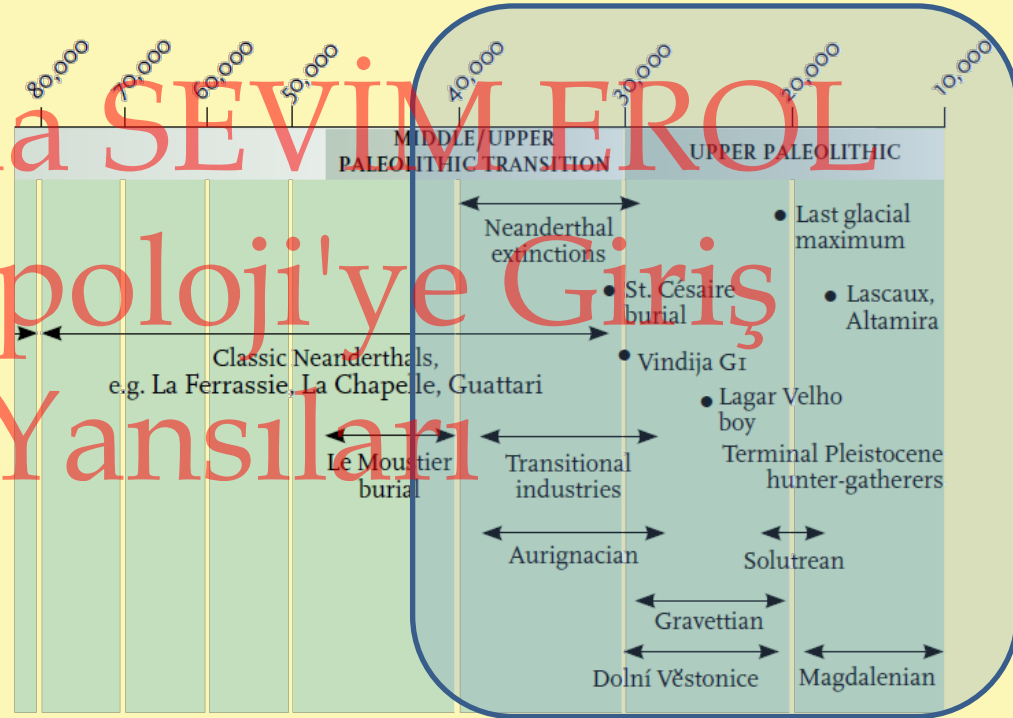
- Standartlaşan ve özelleşen Aurignacian ve sonrası taş alet

kültürü

- Ölü gömme geleneği

- Aşı boyası / pigment

kullanımının yaygınlaşması

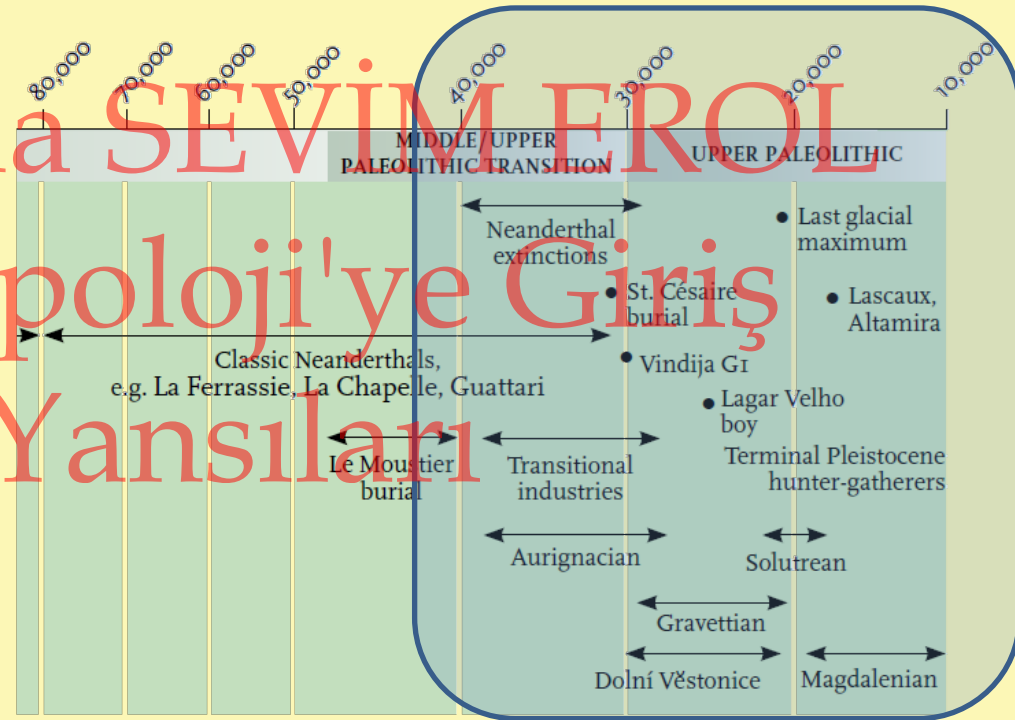

ORTA - ÜST PALEOLİTİK AVRUPA'DA "MODERNİTE"

- Süs esyası kullanımının yaygınlaşması

- Temsilî heykelcikler ve eserler

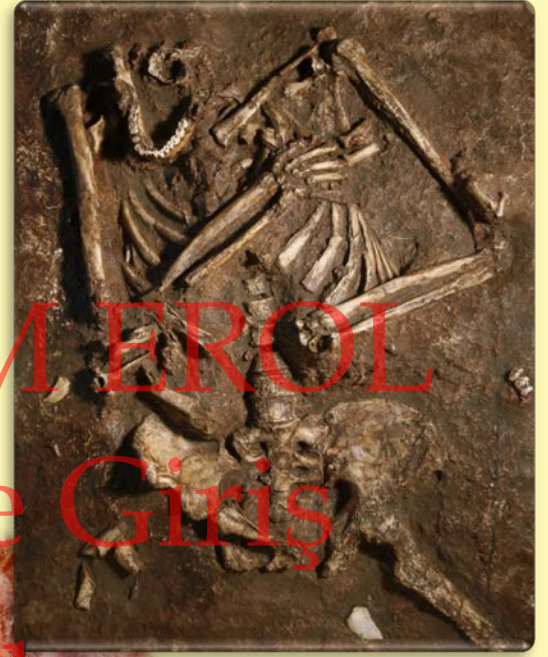
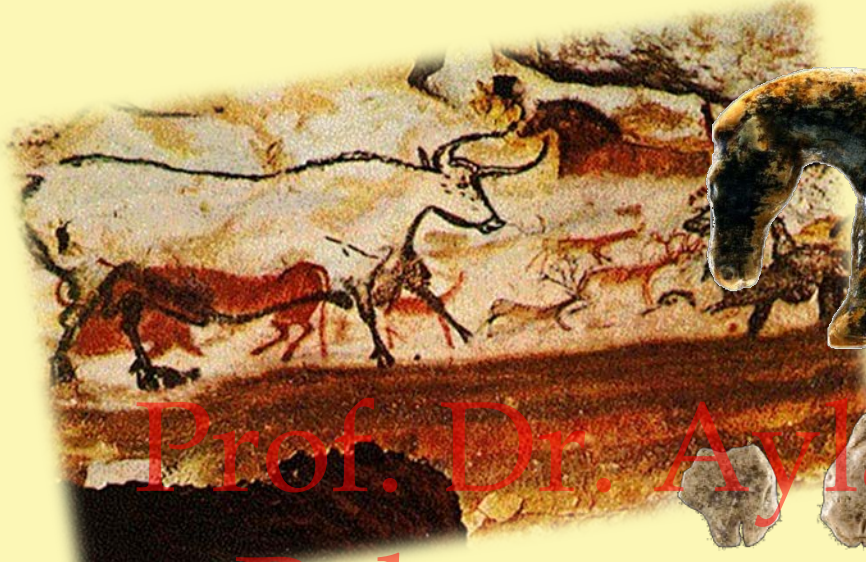
- Mağara ve duvar resimleri

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

Paleoantropoloji'ye Giriş

Ders Yansılarını

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

ÇAĞDAŞ MÜZİK

Orta Paleolitik Neandertal Flütü?

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

Divje Babe Flütü

Orta Paleolitik Neandertal Flütü?

- Yaklaşık 60,000 yıl yaşında

- Slovenya'nın Divje Babe I,
Mousterian tabakası buluntusu

- Yavru ayı *femuru* parçası

- Eğer gerçekten bir flüt ise en
eski müzik enstrümanı

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

DIVJE BABE FLÜTÜ

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

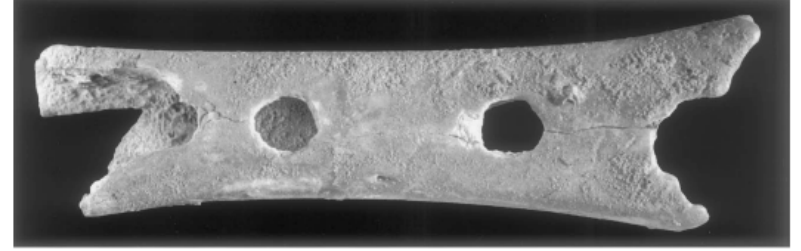
VIDEO

Flüt?

- Flüt olduğu düşünülse de kimi karşı görüşler mevcut

- Benzer buluntulara dayanarak deliklerin karnivor diş izleri sonucu oluştuğu düşünülmekte

- Delikler ve çizikler dönem avcılarının eseri olabilir

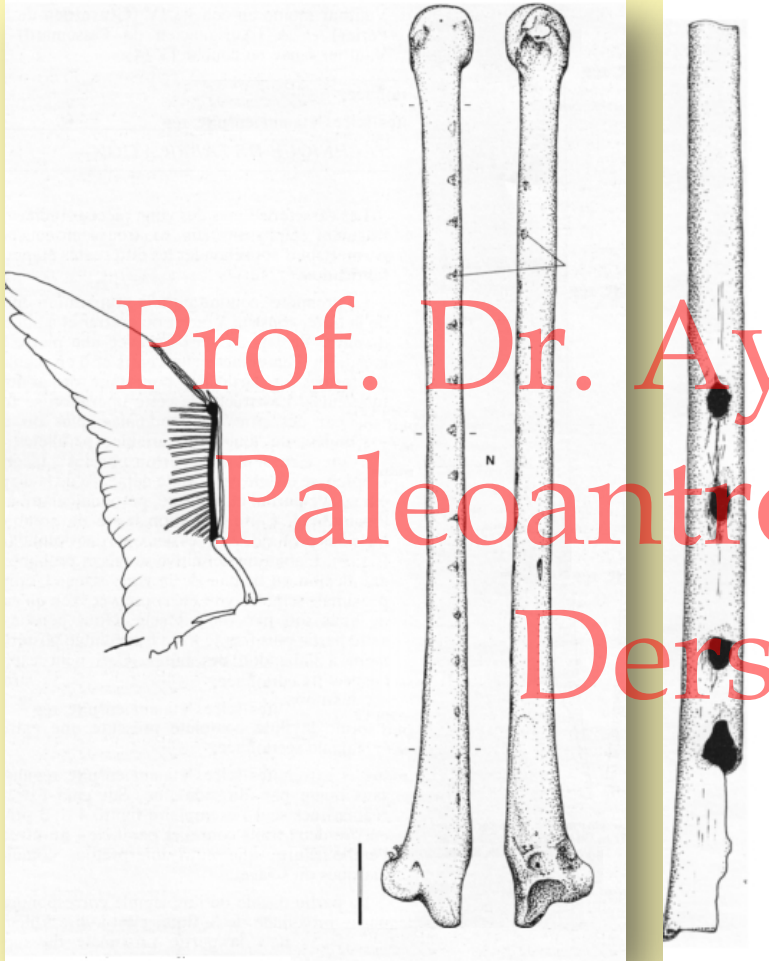

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

ÇAĞDAŞ MÜZİK

Üst Paleolitik Müzik

Enstrümanları

Isturitz Flütleri

- Fransa'nın Isturitz alanında 20'den fazla örnek

- Kuş *ulnalarından* yapılmış

- Aurignacian – Magdalenian arası
(35,000 – 20,000 yıl öncesi)

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları Swabian Jura (Svabya Alpleri) Flütleri

Hohle Fels
Flütü

(Conard ve diğ. 2009'dan düzenleme)

Vogelherd
Flütü Parçaları

Geißenklösterle
Flütü

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları

Hohle Fels Flütü

- Akbaba *radius* kemiğinden yapıma
- Proksimal ucundaki V bölgesi hava üflemek için
- Deliklerin kenarlarında çizikler muhtemelen yer belirlemek için
- Yaklaşık 42,000 yıl yaşında (bilinen en eski müzik enstrümanı)

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

Hohle Fels Flütü

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

VIDEO

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları

Geißenklösterle Flütü

- Fildişinden yapılma
- 31 parça hâlinde bulunuyor
- Yaklaşık 40,000 yıl yaşında

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları

Geißenklösterle Flütü

- Kuğu *radius* kemiğinden yapılmı
- Diğer flüte nazaran daha küçük
- Yaklaşık 37,000 yıl yaşında

SES

Kemik ve Fildişi Flütler

- Yapım teknikleri birbirinden farklı; fildişi daha karmaşık ve zor, fakat istenilen boyutta yapılabiliniyor

- Fildişinin ortadan ikiye kesilip doğal bir madde ile yapıştırılması gerekiyor, kemik flütlerin ise içi boşaltılıp delinmesi yeterli oluyor

Ders Yansılarını

- Kemik flütler çok uzun süre çalınabilse de fildişi flütler daha kısa süreli çalınabiliyor, çünkü nem topluyor ve yapıştırıcı maddenin etkisi azalıyor

Parayı veren düdüğü çalar!

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

- Bulunan tüm flütler oldukça özenli ve gelişmiş

Paleoantropoloji'ye Giriş

- Önceden daha basit flütler üretilmiş olmalı

Ders Yansuları

- Bu sayede 40,000'li yıllara gelindiğinde hâli hazırda gelişmiş flütler olabilir

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları "Bullroarer"lar

- Kemik veya tahtadan yapılan, düz, bir ucu delik enstrüman/alet

- Dairesel olarak döndürüldüklerinde "pırpır" sesi çıkarıyor

- Avustralya Aborijinleri tarafından hâlen kullanılıyor

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılar

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları "Bullroarer"lar

- Aurignacian, Gravettian, Solutrean

ve Magdalenian dönemlerine ait
"bullroarer" kemikler bulunuyor

(38,000 - 18,000 yıl arası dönemi)

- Uç delikleri sırtlanların açtığı

düşünülse de kemiklerin müzik ve

iletişim için kullanıldığı da

düşünülmekte

VIDEO

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları Parmak Kemiği Düdükleri

- Genelde ren geyiğinin birinci

*phalanx*ından

- Genelde distal yüzeyin proksimal ucunda tek delikli düdükler

- İnsan eliyle yapılmış olabileceği kadar, etçil hayvan dişlemesi ile oluşmuş da olabilir

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

Üst Paleolitik Müzik Enstrümanları Parmak Kemiği Düdükleri

- Yine de yapılan akustik deneyler neredeyse 1,25 km uzağa kadar ses çıkarabildiğini göstermekte

- Yani müzik amacının yanında iletişim (örn. Avlanma düzeni) için kullanılmış da olabilir

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

Neolitik Müzik Enstrümanları Çin'in Kemik Flütleri

- Çin'in Jiahu bölgesinde,
9,000 - 7,000 yıl öncesi
Neolitik döneme ait 6 tam

flüt

- Japon turnası *ulna*
kemiklerinden yapılmış,
yedi-sekiz delikli flütler

- Ayrıca 30 kırık flüt parçası

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansıları

Fosilleşmeyen Müzik Öğeleri?
Esmer Su Yosunu örneği (*Euclonia maxima*)

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını

VIDEO

Fosilleşmeyen İnsan Özellikleri

- İnsanın sosyal özellikleri fosilleşmez

- Fakat *Homo ergaster/erectus* ten itibaren fizyolojik ve nörolojik gelişim mevcut

- Gırtlak, kulak ve beyin yapısında gelişme (örn. hyoid kemiği, Broca bölgesi)

- Neticesinde vokal yetkinlik ve anlam yükleme becerisinde muhtemel artış

- Toplu yaşam ve avlanma ile gelişmiş iletişim yöntemleri

Üst Paleolitik

- 45,000 yıl öncesinden itibaren yaşanan "kültürel patlama" yalnızca modernite ile ilgili değil

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

- Kemik flütlerin artışı kuş, ren geyiği ve mağara ayısı gibi hayvanlara kolay erişimle de alâkalı

Paleoantropoloji'ye Giriş

Ders Yansılarını

- Taş alet gelişimi ve çeşitliliği ince kemik işlerine olanak sağlıyor

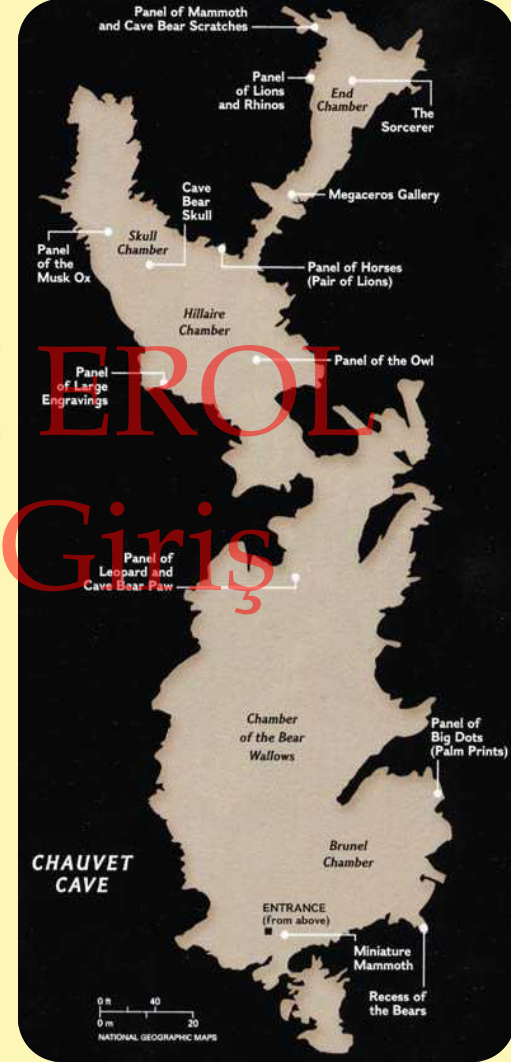
Müziğin sesini kısar mısınız?

- Mağara sanatı müzik ile bağlantılı olabilir

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropolojiye Giriş
Ders Yansılarını

- Resimlerin bol ve karmaşık olduğu yerler, aynı zamanda sesin iyi yankı yaptığı yerler veya o bölgelere çok yakın

- Mağaraların ulaşılması zor derinlikteki bölgelerine sesin yankılanmasından yararlanarak erişilmiş olabilir

Müziğin kökenine dair...

- Doğadaki sesleri taklit etme (hayvanlar, yağmur, gök gürültüsü vs.)

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

- Anne - çocuk arasındaki sesli iletişim ve duygusal bağlılık (ninni vs.)

Paleoantropoloji'ye Giriş

- Ritüeller ve toplu iletişim

Ders Yansılarını

- Şamanistik etkinlikler

- Müziğin gelişimi, temsilî sanatın gelişimi ile paralel yürüyor

Kapanış

- Arkeolojik ve antropolojik veriler her türlü karşı fikir ile geliştirilmeli

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

- İnsanın soyut özelliklerinin gelişimi kesin kökenlere bağlanmamalı

Paleoantropoloji'ye Giriş

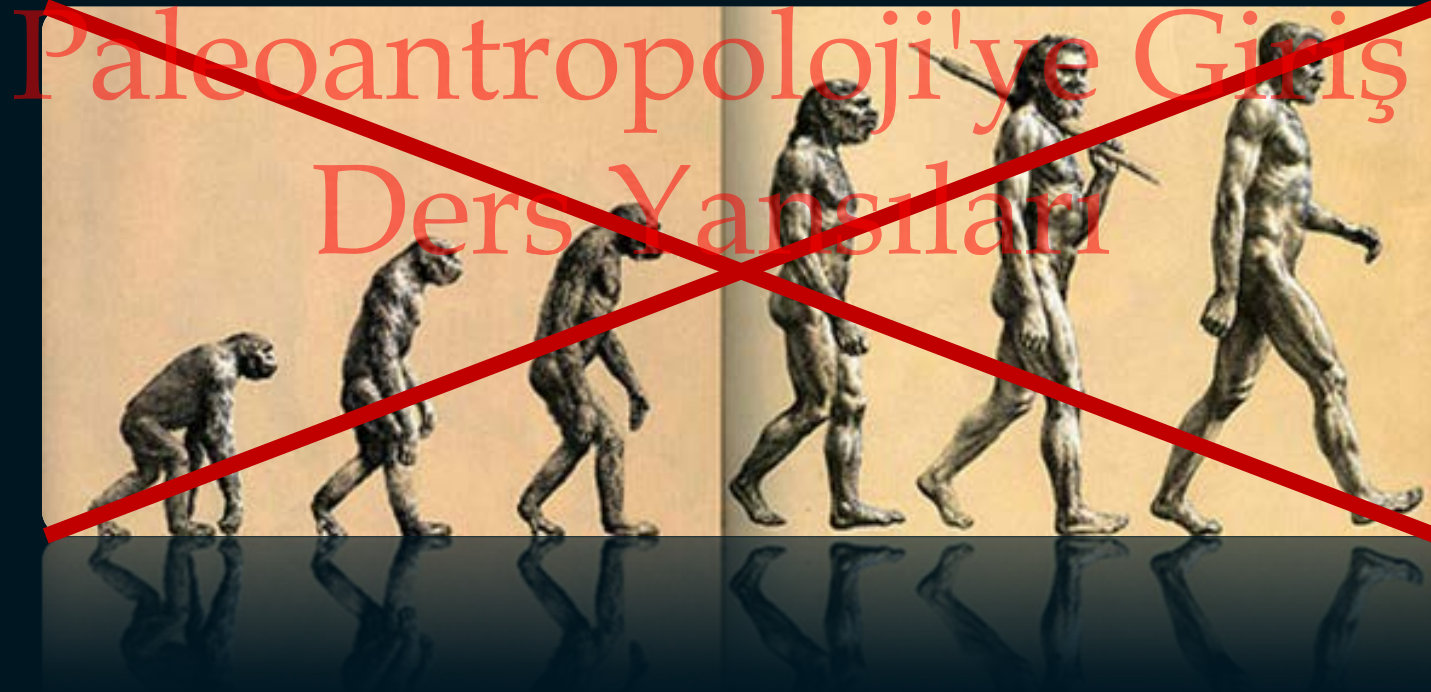
- Üst Paleolitik dönemdeki değişim, Eski Dünya çerçevesinde bütünlükle ele alınmalı

Ders Yansılarını

- Lisân kullanımı, soyut düşüncenin gelişimi, resim ve müzik gibi sanatların muhtemelen aynı süreç boyunca etkileşimli olarak geliştiği unutulmamalı

Hatırlatma

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

Hatırlatma

Asıl, kısa boyunlu ata

Ağacın üstündeki
yapraklara erişebilmek
için boynunu sürekli
uzatıyor

Ve boynu yavaş
yavaş uzayana
kadar yapraklara
uzanmaya devam
ediyor

Birçok nesilden
sonra uzun
boyunlu
akrabaları
yaşamaya
devam ediyor

~~Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılarını~~

Hatırlatma

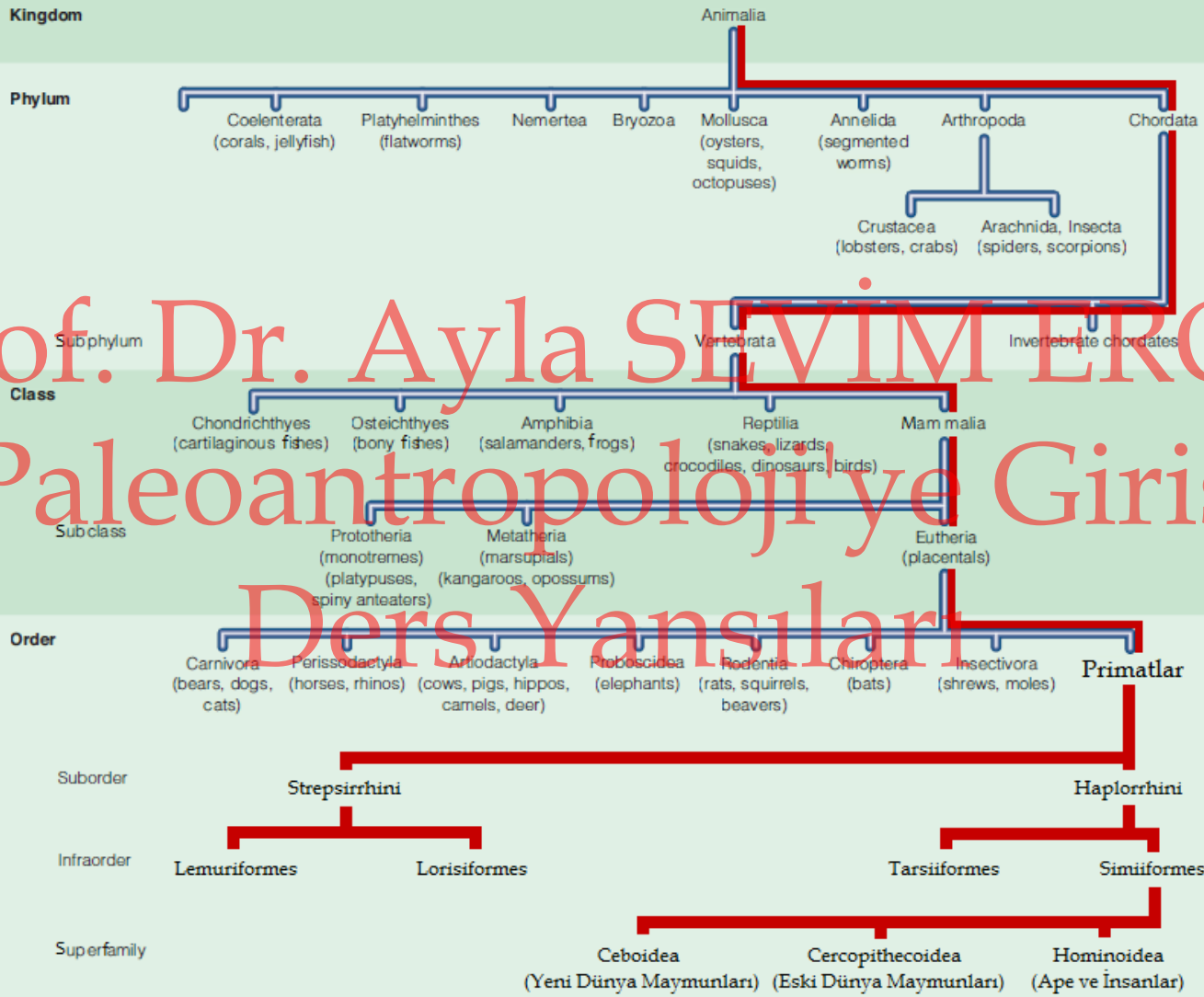
Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansuları

eşleşir
kromozomlar

yaklaştıkça
kromozomlar

açılır
kromatidler

Hatırlatma

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
Paleoantropoloji'ye Giriş
Ders Yansılar

Hatırlatma

Üst aile

Hominoidler

insanlar ve tüm kuyruksuz iri maymunlar (apeler)

Aile

Hylobatidler

(küçük boyutlu hominoidler:
jibonlar ve siamanglar)

Hominidler

(büyük boyutlu hominoidler:
orangutanlar, goriller, şempanzeler,
bonobolar ve insanlar)

Alt aile

Pongineler

(orangutanlar)

Gorillineler

(goriller)

Hominineler

(bonobo, şempanze
ve insanlar)

Oymak

Paninler

(bonobo ve şempanzeler)

Homininler

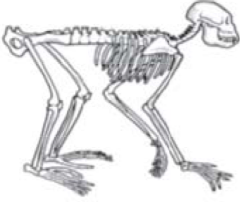

("biz" = bipedal
hominoidler)

(hominoidler)

Hatırlatma

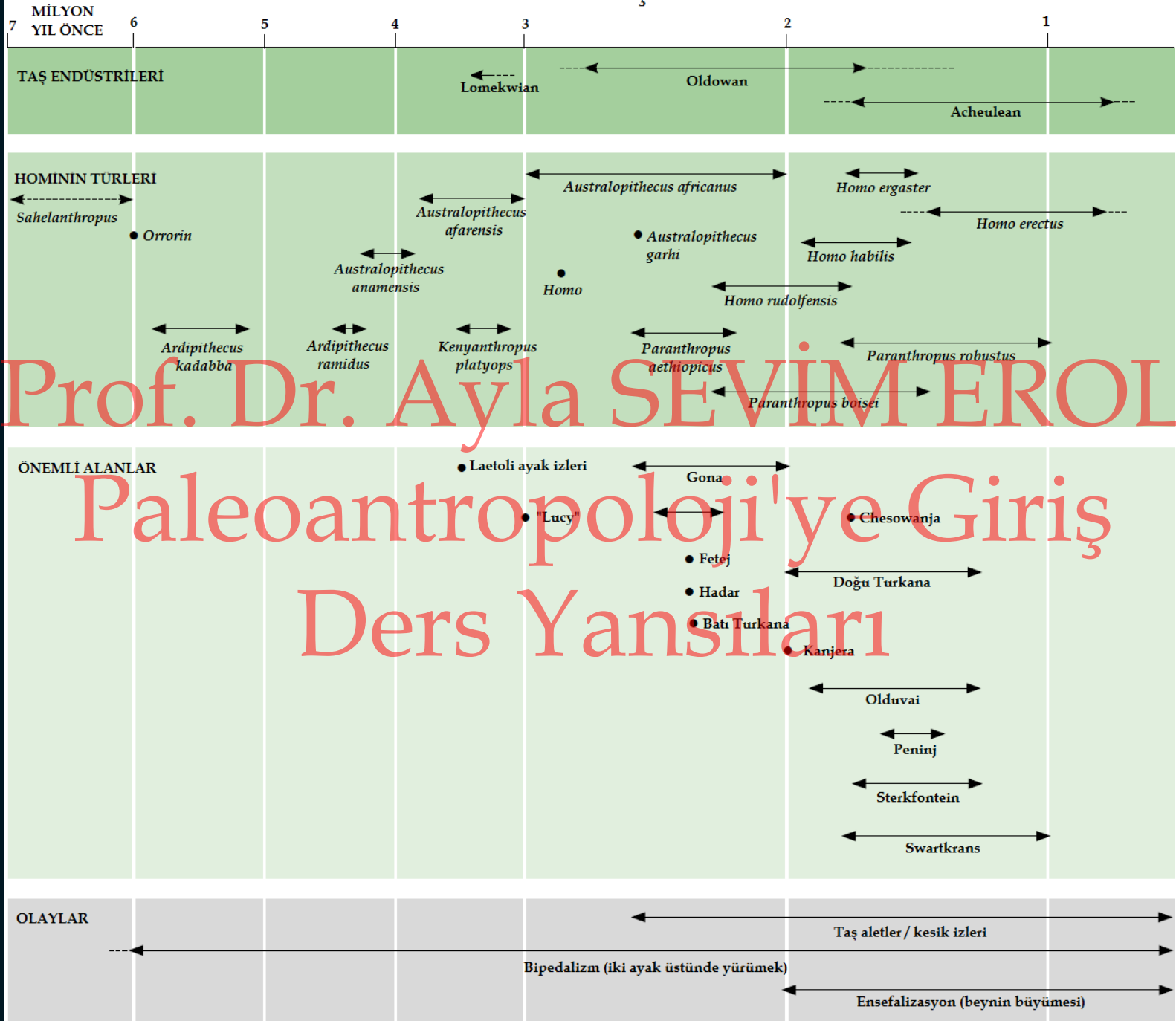

Homo heidelbergensis

(Miyosen, genel hominoid)	(Erken hominin)	(Modern <i>Homo sapiens</i>)				
		4 myö	3 myö	2 myö	1 myö	0,5 myö
						
LOKOMOSYON						
Quadrupedal: uzun pelvis; bazılarında ciddi derecede kol ile sallanabilme yeteneği, salınım lokomasyonu	Bipedal: kısalmış pelvis; geç homininlerden bazılarında göre farklılıklar, daha küçük vücut ve bacaklara görece uzun kollar; uzun el ve ayak parmakları; muhtemelen kayda değer seviyede tırmanma yeteneği					Bipedal: kısalmış pelvis; daha büyük vücut boyutu; bacaklar daha uzun; el ve ayak parmakları o kadar da uzun değil
BEYİN						
Homininlere kıyasla küçük, ama diğer primatlara göre büyük; az seviyede ensefalizasyon	Miyosen türlerine göre daha büyük, fakat hâlâ orta seviyede ensefalize olmuş; 6 milyon yıl öncesine kadar bir şempanzeden daha fazla ensefalize olabilmiş değil					Oldukça artmış beyin boyutu — yüksek seviyede ensefalize olmuş
DIŞ YAPISI						
Büyük ön dişler (kaninler dâhil); molar dişler değişken, türe bağlı; bazıları kalın, bazıları ise ince mine tepesine sahip	Orta büyüklükte ön dişler (insisivler); kaninler biraz daha küçülmüş durumda; molar dişlerin mine tepeleri çok kalın					Küçük insisivler; kaninler daha da küçülmüş durumda; molar diş minesi tepeleri kalın
ALET YAPMA DAVRANIŞI						
Bilinmiyor — Taş alet yok; muhtemelen şempanzelerinkine benzer bir yetenekleri var	En erken evreleri bilinmiyor; 2,6 milyon yıl öncesine tarihlenen taş alet yok(tu); muhtemelen şempanzelerinkine benzer yönde bir alet üretimi ve kullanımı var					2,5 milyon yıldan itibaren taş alet bulunuyor (daha eskiye çekilebilir); sonraki homininlerde gittikçe artan bir kültürel bağımlılık eğilimi görülüyor

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL
 Paleoantropolojiye Giriş
 Ders Yansılarını

AFRİKA ZAMAN ÇİZELGESİ

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL

Paleoantropoloji'ye Giriş Ders Yansıkları

Prof. Dr. Ayla SEVİM EROĞU
Paleoantropolojiye Giriş
İlgi gösteren ve göstermeyen herkese bol
teşekkür; ama gösterenlere daha bol
teşekkürler!
Ders Yansuları